ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Γράφει ο **Χρίστος Κρανάκης**

Οι εκλογές του Μαΐου αποτύπωσαν έναν **αρνητικό πολιτικό συσχετισμό** για τα συμφέροντα της εργατικής τάξης, των εργαζόμενων και της νεολαίας.

Ο λόγος δεν έγκειται στην πτώση του ΣΥΡΙΖΑ και συνολικά της αστικής σοσιαλδημοκρατίας, ούτε σε αυτή του ΜέΡΑ25 που παρότι, βέβαια, δεν συνιστούν λόγο «πανηγυρισμού» από την αντικαπιταλιστική Αριστερά, ταυτόχρονα προσφέρουν ένα «εύφορο» πεδίο άντλησης συμπερασμάτων. Αντίθετα, το ποιοτικό χαρακτηριστικό που καλείται στις υπό διαμόρφωση νέες συνθήκες να αντιμετωπίσει η Αριστερά και το κίνημα είναι αυτό της **διττής μετατόπισης προς τα δεξιά,** όπως αποκρυσταλλώθηκε στις εκλογές της 21ης Μάη:

• Από τη μία, το πολιτικό κέντρο βάρους στη δημόσια ατζέντα μετατοπίστηκε προς τα δεξιά – εξαιτίας της συνειδητής επιλογής του ΣΥΡΙΖΑ, των σοβαρών ευθυνών των ΜέΡΑ25 και ΚΚΕ, αλλά και των ανεπαρκειών της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς. Έτσι, σε σχέση με τις αρκετές τελευταίες εκλογικές αναμετρήσεις, κυριάρχησε (σε εντονότερο βαθμό), είτε η καθολική προγραμματική ενσωμάτωση της συντριπτικής πλειονότητας των κομμάτων στα στενά δημοσιονομικά και πολιτικά περιθώρια που επιτρέπει η σημερινή κατεύθυνση του κεφαλαίου, της ΕΕ και του ΝΑΤΟ. Είτε, η αδυναμία μαζικής εμφάνισης ενός πραγματικά αριστερού και αντικαπιταλιστικού λόγου, μιας συνολικής εναλλακτικής (πρόγραμμα, φορείς, οργανωτικοί δρόμοι υλοποίησης) με χαρακτηριστικά αναβαθμισμένης απαιτητικότητας, εις βάρος μίας «ήπιας» ή/και «ρεαλιστικής» αμυντικής γραμμής αντιπολίτευσης.

• Από την άλλη, ταυτόχρονα, παρατηρήθηκε μια απομαζικοποίηση των ψηφοφόρων της αστικής (ΣΥΡΙΖΑ) και της διαχειριστικής (ΜΕΡΑ25) Αριστεράς και η ταυτόχρονη ενίσχυση της Δεξιάς/Ακροδεξιάς. Το πρόβλημα εδώ, δεν εντοπίζεται αποκομμένα στην πτώση του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά στη διάγνωση μιας σχετικά δυναμικής κίνησης του εκλογικού σώματος προς πιο συντηρητικές/δεξιές θέσεις. Απέναντι στην τάση αυτή, η ενίσχυση των ΚΚΕ, ΑΝΤΑΡΣΥΑ και άλλων εξωκοινοβουλευτικών ψηφοδελτίων της Αριστεράς, αποτυπώνει μια θετική εξέλιξη αλλά – αναμφισβήτητα – κρίνεται αναντίστοιχη και σκληρά μειοψηφική έναντι αυτής

της Δεξιάς/Ακροδεξιάς.

Ειδικά η άνοδος του ΚΚΕ, φαίνεται πως σε έναν βαθμό πηγάζει από μια λογική ενίσχυσης ενός «τίμιου» αριστερού κοινοβουλευτικού κόμματος που τα τελευταία χρόνια άλλαξε σημαντικά, όχι την πολιτική του γραμμή, αλλά την επικοινωνιακή του τακτική, εμφανιζόμενο ως λιγότερο «γεροντίστικο» και «ξεθωριασμένο» σε σχέση με παλιότερα και πιο ανοιχτό/προσιτό στη νέα γενιά, ενώ ταυτόχρονα επιχείρησε ένα «θαρραλέο» άνοιγμα σε ένα ευρύτερο στελεχιακό δυναμικό που ποικίλει από πρώην παράγοντες του ΣΥΡΙΖΑ μέχρι αρκετά στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων.

Η νέα και πιο απαιτητική φάση της ταξικής πάλης

Εντός της παρατηρούμενης αυτής διττής μετατόπισης, η απογοήτευση πλήθος κόσμου – ειδικά όσων πολιτικοποιήθηκαν μέσα στον έντονο κύκλο κοινωνικής αντιπαράθεσης των προηγούμενων ετών – από το εκλογικό αποτέλεσμα μόνο ως δικαιολογημένη μπορεί να κριθεί. Το διάχυτο αρνητικό αίσθημα που έχει κυριαρχήσει – τουλάχιστον στους πιο νέους – στον πυρήνα του έχει μια βάση αντικειμενικής αλήθειας: **Το πρόσφατο εκλογικό αποτέλεσμα δυσχεραίνει τις μελλοντικές κινηματικές διεργασίες της ταξικής πάλης και αποτυπώνει εμφατικά το κλείσιμο ενός ιστορικού κύκλου αγώνων της προηγούμενης περιόδου, το οποίο συνοδεύεται με μια σχετική υποχώρηση του λαϊκού παράγοντα.** Συνεπώς, η σύγκρουση με λογικές παραίτησης και απογοήτευσης δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν παρά με τρόπο **πολιτικά δημιουργικό και κοινωνικά αποτελεσματικό** και όχι από γενικές επικλήσεις σε ένα κάλεσμα «ατέρμονου αγώνα» χωρίς αναβαθμισμένη –και στρατηγικά – προγραμματική παρέμβαση, ούτε με γενικές συσχετίσεις ιστορικών συνθηκών οι οποίες, μάλιστα, ούτε προσομοιάζουν απόλυτα στη σημερινή εποχή ούτε εύκολα σηματοδοτούν κάτι υλικό/πραγματικό σε μεγάλο τμήμα του τωρινού κοινωνικού σχηματισμού, ειδικά τη νεολαία.

Αντίθετα, οι δυνάμεις της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς και της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ορθώς και χωρίς περιστροφές, χτύπησαν «καμπανάκι» στον κόσμο του κινήματος για την εξέλιξη της ταξικής πάλης στην Ελλάδα, όχι επειδή αυτή νομοτελειακά θα αμβλυνθεί εξαιτίας του εκλογικού αποτελέσματος (όπως προωθούν σε ανιστόρητη βάση δυνάμεις που έχουν εμπεδώσει την αστική κοινοβουλευτική λογική), αλλά επειδή φαίνεται πως αυτή περνάει σε μια νέα, πιο σύνθετη φάση.

Εάν ο προηγούμενος κύκλος της ταξικής πάλης, άνοιξε σαν απάντηση του κινήματος στις επιθέσεις του κεφαλαίου: Αναθεώρηση άρθρου 16 – φοιτητικό κίνημα, Μνημόνια –

αντιμνημονιακοί αγώνες, Άνοδος Χ.Α. – όξυνση αντιφασιστικού κινήματος. Πλέον, **για να εκκινήσει ένας νέος κύκλος αγώνων οι πολιτικές πρωτοπορίες δεν αρκεί να οργανώσουν τον κόσμο σε κινήσεις διαμαρτυρίας με σκοπό την ανακοπή της επίθεσης.**

Αντίθετα, πρέπει να προετοιμαστούν με τρόπο τέτοιο ώστε να υπερνικήσουν το επερχόμενο κύμα παραίτησης και (μερικής ή καθολικής) αποξένωσης από τις τρέχουσες και μελλοντικές κινηματικές διεργασίες, το οποίο – όπως όλα δείχνουν – θα είναι σημαντικά ενισχυμένο – ειδικά στη νέα γενιά. Να αναζωογονήσουν ένα πνεύμα απαιτητικότητας, τη θέληση να «πάνε αλλιώς τα πράγματα», κόντρα στο ΤΙΝΑ και με οδηγό ένα πνεύμα χειραφέτησης όχι υποταγής, «μειωμένων προσδοκιών» και αποδοχής του «μικρότερου κακού».

Αναγκαίο – αν και όχι μοναδικό – βήμα στην κατεύθυνση αυτή αποτελεί η επανασυσπείρωση ενός ευρύτερου δυναμικού στην υπόθεση μιας σύγχρονης, πραγματικά ριζοσπαστικής και αντικαπιταλιστικής (σε θεωρία και πράξη) Αριστεράς – παράλληλα με την αναζωογόνηση και ανασυγκρότηση της ίδιας σε όλα τα επίπεδα. Το παραπάνω συνιστά ένα από τα βασικά διακυβεύματα των επερχόμενων εκλογών ειδικά για τον μαχόμενο κόσμο που το προηγούμενο διάστημα ή και τώρα έχει περάσει από τις τάξεις της ριζοσπαστικής, αντικαπιταλιστικής Αριστεράς.

Πώς και γιατί κρίνεται η επόμενη μέρα του κινήματος:

Πιο απλά, το ποιος θα κυβερνήσει, έχει κριθεί. **Το εάν αυτός θα είναι αυτοδύναμος στη Βουλή – κατά πάσα πιθανότητα – επίσης. Το εάν θα έχει διευρυμένη πλειοψηφία, σίγουρα δεν πρέπει να αφήσει το κίνημα αδιάφορο, αλλά στην πραγματικότητα έχει αισθητά μικρότερη σημασία από όσο ακούγεται στη δημόσια συζήτηση.** Η πραγματικότητα είναι, ότι οι πολιτικές δυνάμεις του κεφαλαίου, της ΕΕ και του ΝΑΤΟ θα έχουν (για ακόμα μία φορά) τη συντριπτικά απόλυτη πλειοψηφία στη Βουλή. Υπό αυτή την παραδοχή λοιπόν, **εάν και εφόσον, το σύστημα νοιώσει πως εξυπηρετείται, πρώτα και κύρια, από τους κοινωνικοπολιτικούς συσχετισμούς και θεωρήσει πως ανοίγεται μπροστά του μια ιστορική ευκαιρία προκειμένου να προχωρήσει σε συνταγματική αναθεώρηση, θα το επιχειρήσει ανεξαιρέτως από το εάν η Νέα Δημοκρατία διαθέτει 179 ή 180 βουλευτές.** Η ιστορία της Ελλάδας, άλλωστε, έχει αποδείξει αμέτρητες φορές πως οι συσχετισμοί στην αστική βουλή «παζαρεύονται» συνεχώς και πάντα προς όφελος του κεφαλαίου, ενώ υπάρχουν αμέτρητα πολιτικά δεκανίκια του συστήματος που θα βάλουν την σφραγίδα τους σε μια αναβαθμισμένη επίθεση σαν και αυτή μιας συνταγματικής αναθεώρησης (Ελληνική Λύση, ΠΑΣΟΚ, ΣΥΡΙΖΑ).

Συνεπώς, **το να καθοριστεί η ψήφος προοδευτικών ανθρώπων, αγωνιστών του κινήματος και της ριζοσπαστικής Αριστεράς αποκλειστικά υπό το φόβο «μην πάρει η ΝΔ ενισχυμένη πλειοψηφία στην βουλή» θα επικυρώσει – ακόμα πιο εμφατικά – την υποχώρηση των προηγούμενων λαϊκών κινημάτων που σε μεγάλο βαθμό** (αν και όχι πλειοψηφικό) **πάλεψαν με εξωκοινοβουλευτικά μέσα και αντικοινοβουλευτική λογική,** ενώ ακόμα θα στιγματίσει αρνητικά τα νέα κινήματα που γεννιούνται στη μετα-μνημονιακή εποχή. Στο σημείο αυτό, χρειάζεται να θυμηθούμε –και η ΑΝΤΑΡΣΥΑ το υπενθυμίζει στον δημόσιο λόγο της- πως **μονάχα το κίνημα μπορεί να εγγυηθεί την αποτροπή μιας συνταγματικής αναθεώρησης και κάθε αντιλαϊκής επίθεσης** (όπως έγινε το ‘06 – ‘07 όπου χωρίς διευρυμένη πλειοψηφία ΝΔ και ΠΑΣΟΚ επιχείρησαν ανεπιτυχώς την αναθεώρηση του άρθρου 16).

Πέρα όμως από το ζήτημα, αμιγώς, της συνταγματικής αναθεώρησης, το οποίο και θεσμικά θα αργήσει να επιχειρηθεί και δεν είναι καθόλου σίγουρο πως η ΝΔ θα το επιδιώξει αν είναι να αναλάβει αποκλειστικά μόνη της το πολιτικό κόστος. **Το ευρύτερο ιδεολογικό ζήτημα της αντικοινοβουλευτικής/εξωκοινοβουλευτικής πάλης φαίνεται πως βρίσκεται σε σημαντική υποβάθμιση εντός των κινηματικών δυνάμεων και του κόσμου με αναφορά σε αυτές.** Από την πεποίθηση που ανάβλυζε από μεγάλη μερίδα του κόσμου στις διάφορες κινηματικές στιγμές των προηγούμενων ετών ότι, δηλαδή, **«η αντιπολίτευση γίνεται πρώτα και κυρίαρχα στους δρόμους»,** τώρα φαίνεται πως η συντηρητικοποίηση του πολιτικού συστήματος και η εμπέδωση της αστικής πολιτικής ως «μονόδρομου» από μεγάλο τμήμα της κοινωνίας, ωθεί μερίδα ακόμα και της ριζοσπαστικής Αριστεράς να αποδέχεται θεωρίες περί «χαμένης ψήφου» και να εγκλωβίζεται στα δεσμά του κοινοβουλευτισμού.

Μάλιστα, αυτή η τάση παρατηρείται σε μια χρονική στιγμή όπου υπάρχει διευρυμένη συμφωνία εντός των ριζοσπαστικών δυνάμεων, ότι **η συνεχής επέκταση της κοινοβουλευτικής, κυβερνητικής λογικής** τα τελευταία χρόνια, σε ένα ευρύ φάσμα δυνάμεων με (παρελθοντική ή παροντική) αναφορά στο κίνημα και πιο συγκεκριμένα από τον ΣΥΡΙΖΑ μέχρι το ΚΚΕ **συνέπλευσε και ταυτοχρόνως συνέδραμε στην δεξιά μετατόπιση του πολιτικού και κοινωνικού συσχετισμού, όπως έκδηλα, αποκρυσταλλώθηκε στις τελευταίες εκλογές.**

Συγκεκριμένα, αρκεί να θυμηθούμε τις επιπτώσεις της ηγεμόνευσης του σχεδίου αριστερής κυβέρνησης που έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην πτώση των κινημάτων την περίοδο ‘12 – ‘15 και οδήγησε στη δημιουργία ενός «προοδευτικού» Δούρειου Ίππου ο οποίος έφερε τη συνέχιση και εμπέδωση της μνημονιακής πολιτικής στη χώρα και οδηγεί, ακόμα και σήμερα,

στην ολοένα και μεγαλύτερη συντηρητικοποίηση του ΣΥΡΙΖΑ. Την **πρόταση του ΜΕΡΑ25 για προγραμματική σύμπλευση με το ΣΥΡΙΖΑ(!)** ενόψει απλής αναλογικής και την υπερπροσήλωσή του στον στόχο εισόδου στη Βουλή χωρίς να δείχνει ιδιαίτερο «άγχος» για το στόχο της ανασυγκρότησης του κινήματος.

Και, τέλος, τις διαρκείς προεκλογικές αναφορές του ΚΚΕ περί «ετοιμότητας του ΚΚΕ να κυβερνήσει όταν ο λαός το αποφασίσει» χωρίς καμία νύξη στην αναγκαιότητα επαναστατικής ανατροπής και χωρίς καμία προσπάθεια για νικηφόρους αγώνες στο τώρα, οι οποίοι θα διεκδικούν να «σπάνε» την αλυσίδα της αστικής πολιτικής στο σήμερα και όχι μόνο στο απροσδιόριστο σοσιαλιστικό μέλλον.

Στο πλαίσιο αυτό, αποκτά αναβαθμισμένη σημασία η ενίσχυση των αριστερών –αντικαπιταλιστικών δυνάμεων εκείνων που, παρά τις αντιφάσεις ή ανεπάρκειές τους, είναι μεν διατεθειμένες να αναδιαμορφώσουν την τακτική στοχοθεσία τους ανάλογα με τις απαιτήσεις και τις συνθήκες του νέου πολιτικού σκηνικού, αλλά ταυτόχρονα στέκονται αταλάντευτα υπέρ της στρατηγικής πεποίθησης πως **κινητήρια δύναμη του ιστορικού προτσές αποτελεί ο οργανωμένος λαός και οι δομές συγκρότησης των «από κάτω».**

Υπό αυτό το πρίσμα, στις 25 Ιούνη δεν κρίνεται γενικά και αόριστα «η ανακοπή του Μητσοτάκη από ανεξέλεγκτο Ηγεμόνα», ούτε το αν θα υπάρχει άνευρη και τελικά ανώδυνη για το σύστημα αντιπολίτευση του στυλ «αγώνες διαμαρτυρίας και άντληση συμπερασμάτων», αλλά το τι είδους θα είναι και ποια χαρακτηριστικά πρέπει να έχει το αγωνιστικό κοινωνικό και πολιτικό μέτωπο που θα πρέπει να διαμορφωθεί απέναντι στην επερχόμενη επίθεση και προς ποια κατεύθυνση θα κινείται– ώστε να αποτελεί πραγματική εργατική-λαϊκή-μαχητική αντιπολίτευση που κρίνεται πρωτίστως με όρους κινήματος και όχι Βουλής.

Στην Κουμουνδούρου είναι «φραγμένο» πως η ήττα – σοκ θα αποδοθεί στην αριστερή(!) παραφωνία του κόμματος. Ο ΣΥΡΙΖΑ έχει αποφασίσει ήδη να κινηθεί (ακόμα πιο συνειδητά) προς μία ακόμα εντονότερη στροφή προς τη «συνέπεια» και την «υπευθυνότητα».

Το ΜέΡΑ25 με την σταθερή του στάση περί ανάγκης συγκρότησης αντι-δεξιού μετώπου κατά της «Μητσοτάκης Α.Ε.» πιθανώς θα εξαϋλωθεί με απώλειες (κυρίαρχα) προς το ΣΥΡΙΖΑ, καθώς αρνείται και αδυνατεί δομικά να περιγράψει μια σαφή αριστερή κατεύθυνση που θα θέτει στο «στόχαστρο» τον εκμεταλλευτικό πυρήνα του καπιταλισμού.

Τέλος, το ΚΚΕ, όπως έδειξαν και μετεκλογικά οι δηλώσεις στελεχών και η αρθρογραφία του,

θα κινηθεί εντός της λογικής της υπεύθυνης Αριστεράς, η οποία ναι μεν διατυμπανίζει πως θα αγωνίζεται στο κοινοβούλιο και το δρόμο ενάντια στην ισχυρή δεξιά κυβέρνηση αλλά επ' ουδενί δεν θέτει ζήτημα μαχητικής και ολικής ανασυγκρότησης ενός πολύμορφου εργατικού κινήματος που όχι απλά θα προστατεύσει τα λαϊκά συμφέροντα αλλά παραλαμβάνοντας το νήμα των προηγούμενων αγώνων θα θέσει στο προσκήνιο επιθετικά οικονομικά και πολιτικά αιτήματα για την ποιοτική καλυτέρευση της καθημερινότητας της εργατικής τάξης, των εργαζομένων και της νεολαίας.

Το παραπάνω, σε συνδυασμό, με το γεγονός πως παρά τον ασφυκτικό συσχετισμό δύναμης συνεχίζει σταθερά να αρνείται την ύπαρξη πολλαπλών πρωτοποριών εντός του κινήματος και της κοινής δράσης μαζί τους, όπως και το ότι στέκεται με έντονο σκεπτικισμό σε σημαίνουσες πλευρές της κοινωνικής αναμέτρησης όπως αυτές ανοίγονται τόσο διεθνώς όσο και στην Ελλάδα (βλ. Στιγμιότυπα από τις τρέχουσες και μελλοντικές κινηματικές διεργασίες, Κινήματα ΛΟΑΤΚΙ+, Μεταναστευτικό κ.α.), καθιστά την ψήφο από συναγωνιστές της ευρύτερης ριζοσπαστικής Αριστεράς προς το ΚΚΕ πολιτικά προβληματική. Διαγράφοντας από την εξίσωση τη κομματική στήριξη στο ΚΚΕ για μικροπολιτικές σκοπιμότητες. Η στάση ενός αγωνιστικού δυναμικού που στήριξε ή σκέφτεται να στηρίξει ΚΚΕ προκειμένου να «υπάρχει κάτι» στη βουλή, παρότι εξηγείται, εκτιμούμε πως συνιστά σημείο ιστορικής ασυνέχειας της πορείας της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς στην Ελλάδα και επιλογή που, εν τέλει, αδυνατίζει το στόχο ριζικής ανασυγκρότησης ενός επαναστατικού πόλου που θα τροφοδοτήσει νέες κινηματικές καταστάσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, με δεδομένες τις αδυναμίες και αντιφάσεις της, **αποτελεί τον μετωπικό/ενωτικό πόλο της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς που ρίχτηκε θαρρετά ξανά στην προεκλογική μάχη προγραμματίζοντας συγκεντρώσεις, συζητήσεις, συσκέψεις σε πολλές πόλης της Ελλάδος προκειμένου να επανασυσπειρώσει παλαιότερους αγωνιστές και να συσπειρώσει νέους στην κατεύθυνση ενίσχυσης μιας πραγματικής αριστερής, εργατικής αντιπολίτευσης.** Εκτίμησή της είναι, πως αυτού του είδους η αντιπολίτευση είναι μόνη που μπορεί να «χαλάσει τη γιορτή» στα σχέδια της αστικής τάξης.

Άλλωστε, το πολιτικό σύστημα δεν θα τρομάξει από μια επανασυσπείρωση του ΣΥΡΙΖΑ ούτε από μια ελεγχόμενη άνοδο του ΚΚΕ, ούτε από την είσοδο ενός διαχειριστικού πολιτικού σχηματισμού στη Βουλή.

Συνεπώς, πριν διαλέξουμε ποιος θα ασκήσει μια πραγματικά σκληρή αντιπολίτευση, πρέπει να εστιάσουμε στο ποια πολιτική λογική αυτός εξυπηρετεί. Η στρατηγική του ΣΥΡΙΖΑ

αποτυπώνεται στην εκλογή του Νίκου Μαραντζίδη ως υπεύθυνου προεκλογικής εκστρατείας του κόμματος. Αυτή του ΜέΡΑ-25 στην ανακατανομή των ψηφοδελτίων του με βάση τα πολιτικά ρεύματα εντός της συμμαχίας και τον περιορισμό της ΛΑΕ. Αυτή του ΚΚΕ, σε πολύ κόσμο ίσως φαντάζει «αρκετή για το σήμερα», «τίμια» και «υπεύθυνη», παρόλα αυτά σε καμία των περιπτώσεων δεν δύναται να ξεπεράσει στρατηγικά ελλείμματα της γραμμής του τα οποία πιο έντονα από ποτέ εμφανίζονται όταν «καίει η μπάλα» (βλ. Στάση κατά τον Δεκέμβρη του ΄08, Περιφρούρηση της Βουλής το ‘11, Αποχή από δημοψήφισμα, Καταδίκη της συμφωνίας των Πρεσπών ενάντια στον «αλυτρωτισμό» των Σκοπίων κ.ο.κ.).

Το μοναδικό ποιοτικό στοιχείο που θα «στιγματίσει» την επερχόμενη νίκη της Δεξιάς θα είναι η σημαντική ενίσχυση μιας πραγματικά επαναστατικής φωνής που παρότι μπορεί να μην βρίσκεται στη Βουλή θα συνδράμει από τα «κάτω» για μια ριζική ανασυγκρότηση του κινήματος, που συνιστά και το κορυφαίο ζητούμενο της περιόδου.